

Model opieki długoterminowej w Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie

Krystyna Berdyńska

Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie

Dom Pomocy Społecznej w Bornem Sulinowie jest przeznaczony dla 129 mieszkańców w wieku podeszłym oraz przewlekle somatycznie chorych. Zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dn. 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. Nr 217, poz. 1837) dom osiąga wszystkie standardy świadczonych usług, co w praktyce oznacza, że zapewnia całodobową kompleksową opiekę i pielęgnację jego mieszkańcom.

Koncepcja pielęgnacji i opieki realizowana w DPS w Bornem Sulinowie opiera się na założeniu, że najważniejszym aspektem w planowaniu opieki długoterminowej jest rozpoznanie potrzeb mieszkańca oraz stworzenie warunków do jego wszechstronnej aktywizacji. U podstaw takiego podejścia leży przekonanie, że każdy człowiek, niezależnie od wieku, stanu, przekonań, statusu materialnego, osobistej historii życiowej, ma zasoby, które pozwalają na ciągły rozwój i kompensację utraconej sprawności.

Ideę permanentnego rozwoju mieszkańca przekładamy w praktyce na:

- ◆ zdobywanie nowych umiejętności, m.in.: obsługi komputera, korzystania z komunikatorów GG, SKYPE, uprawiania sportu wirtualnego (w ramach zajęć rekreacyjnych), przyrządzania potraw z egzotycznych kuchni świata (w ramach realizacji projektu „Zdrowy styl życia”), umiejętności gry aktorskiej i śpiewu (na zajęciach muzykoterapii), uprawiania roślin;
- ◆ pogłębianie wiedzy nt.: historii miasta i okolic (cykliczne wycieczki do Muzeum w Bornem Sulinowie i w Szczecinku), profilaktyki i postępowania w przewlekłych chorobach somatycznych (cykliczne spotkania z dietetykiem, rehabilitantem, lekarzem), bioróżnorodności roślin leśnych (jagody, grzyby) i ogrodowych (udział m.in. w cyklicznej imprezie „Grzybobrania”, której organizatorem jest DPS a instytucjami wspomagającymi Nadleśnictwo i Towarzystwo Przyjaciół Lasu);
- ◆ utrzymanie sprawności fizycznej poprzez: codzienną poranną gimnastykę, udział w zajęciach indywidualnych w sali gimnastycznej, rehabilitację w Centrum Rehabilitacji Chorych na SM (które znajduje się w kompleksie budynków DPS-u), propagowanie wśród mieszkańców nowych form ruchu, takich jak: Nordic Walking (organizowanie Maratonu Senior Nordic Walking, Outdoor Fitness – siłownia – plac zabaw dla dorosłych na świeżym powietrzu);
- ◆ budzenie i rozwijanie wrażliwości artystycznej poprzez: udział w zajęciach terapii (wikliniarstwo, filcowanie, malowanie na szkle, decoupage, praca z papierem, wyrabianie biżuterii, artrecykling, ekoart – prace z szyszek, ziół itp.), organizowanie cyklicznych plenerów malarskich i wystaw artystów plastyków zaprzyjaźnionych z domem (w efekcie w domu istnieje Galeria na Schodach, która umożliwia mieszkańcom stałe obcowanie ze sztuką); organizowanie plenerów fotograficznych, np. projektu stworzenia galerii fotograficznej portretów naszych mieszkańców pt. „Twarze rzeźbiona czasem”;
- ◆ pogłębianie wrażliwości na piękno poprzez: malowanie pokoi mieszkańców na pastelowe, „ciepłe” kolory, zagospodarowywanie kąpoków wypoczynkowych i tzw. aneksów kuchennych w taki sposób, by przypominały mieszkańcom atmosferę domów rodzinnych, zagospodarowywanie przestrzeni wokół domu (m.in. Aleja Różana – miejsce spacerów, Ogródek

Ziołowy i ogródki kwiatowe pielęgnowane przez mieszkańców, Park Sosnowy z ławeczkami, kwiaty na zewnątrz w skrzynkach balkonowych).

Priorytetową sprawą w rozwoju mieszkańca jest „bycie w relacjach” interpersonalnych. Tak organizujemy pracę z mieszkańcami, by było jak najwięcej okazji do nawiązywania kontaktów międzyludzkich na wielu płaszczyznach, i z osobami z różnych środowisk, i w różnym wieku, a w szczególności z osobami spoza domu. Takie poszerzanie kontaktów wzmacnia samoocenę, zapobiega izolacji i prowadzi do lepszego samopoczucia i prawidłowego funkcjonowania.

Zamierzone rezultaty osiągamy m.in. poprzez:

- ◆ włączenie wolontariuszy do codziennej pracy domu – młodzieży z Zespołu Szkół w Bornem Sulinowie. Stała 10-osobowa grupa już od dwóch lat uczestniczy w comiesięcznych zajęciach artystycznych z mieszkańcami. Ukoronowaniem tej współpracy są przygotowane wspólnie „Jasełka” z aktorami seniorami;
- ◆ realizację projektu „Borneńska Akademia Seniora” (2009-2010 r.), w którym uczestniczyli seniorzy z tzw. „miasta”, nasi mieszkańcy i młodzież – w sumie 160 osób. W ramach BAS-u odbywały się integracyjne spotkania z artystą (koncert p. Andrzeja Rybińskiego), wyjazdy rekreacyjno-turystyczne, zajęcia szkółki „Aqua aerobic” itp.;
- ◆ organizację cyklicznych imprez integracyjnych dla seniorów z miasta i gminy Borne Sulinowo oraz seniorów z zaprzyjaźnionych DPS-ów, takie jak: Festiwal Piosenki Żołnierskiej z gościem specjalnym – panem Stanisławem Mikulskim.

Personalistyczny model opieki w naszym domu ma też wyraz w działaniach kompensujących utraconą sprawność. Przyjmujemy założenie, że osoba niepełnosprawna nie jest niesamodzielna i jak długo jest to możliwe, stymulujemy naszych mieszkańców i ich rodziny do aktywności. W tym ustawionym procesie opieki aktywizacyjnej mamy na uwadze trzy etapy, które można skrótowo zamknąć w stwierdzeniach:

1. za pacjenta,
2. z pacjentem,
3. obok pacjenta.

Naszym celem jest doprowadzić naszego mieszkańca do etapu trzeciego, tj. do samodzielności, niezależności, samostanowienia. Sprzymierzeńcami w realizacji tego celu w naszym domu są:

- ◆ przestrzeń, z której korzystają mieszkańcy; przestronne korytarze, gdzie swobodnie poruszają się i wymijają mieszkańcy na wózkach, windy, dobre rozwiązania komunikacyjne wewnątrz domu (kolorowy, wyodrębniony pas na wykładzinie doprowadzający do segmentu, w którym mieszkają) oraz na zewnątrz (podjazdy dla osób niepełnosprawnych), brak barier architektonicznych w pokojach mieszkalnych i łazienkach, tzw. „odboje” na ścianach korytarzy ułatwiające poruszanie się;
- ◆ sprzęt:
  - a. ułatwiający poruszanie się: balkoniki, skutery i wózki elektryczne, zwykłe, poręczce itp.,
  - b. wspomagający samoobsługę: sztucze ze specjalnymi uchwytami dla osób z niepełnosprawnością kończyn górnych, uchwyty na rzepy na telefony komórkowe itp.,
  - c. identyfikatory z danymi adresowymi domu dla mieszkańców z demencją,

- d. sklepik wewnątrz domu, gdzie mieszkańcy mogą samodzielnie zrobić zakupy,
  - e. sprzęt AGD na segmentach: pralka, kuchenki itp. do samodzielnego przyrządzenia posiłku, prania osobistych rzeczy itp.;
- ◆ techniki (metody) dopasowane do indywidualnych potrzeb mieszkańca, np.:
- a. aktywizacja mieszkańców leżących (kolorowe mobile nad łóżkiem, czytanie książek),
  - b. opieka nad osobami cierpiącymi na demencję (wzmoczony monitoring, indywidualne spacery z mieszkańcem, przydzielone mieszkańcowi tzw. „damy do towarzystwa” – terapeutki, które codziennie poświęcają określony czas na indywidualny kontakt z mieszkańcem,
  - c. ćwiczenie w zakresie komunikacji (artykulacji z osobami z problemem afazji),
  - d. współpraca z rodziną – włączenie rodziny do opieki w wyjazdach do lekarza itp.,
  - e. terapia ruchowa i terapia zapobiegania upadkom,
  - f. opieka nad cierpiącymi na inkontynencję (dobór indywidualnego rozmiaru pieluchomajtek, utrzymywanie mieszkańca w stanie samodzielności i samoobsługi przy lżejszej postaci NTM),
  - g. terapia żywieniowa – dostosowanie diet do zaleceń lekarza,
  - h. opieka nad diabetykami – dobór odzieży, higiena, profilaktyka, doradztwo;
- ◆ normy zatrudnienia: dom zatrudnia 106 osób, w tym 67 osób tworzy zespół terapeutyczno-opiekuńczy, co spełnia wymogi wskaźnika zatrudnienia przy dwóch profilach domu, tj. 0,5.

Personalistyczny model opieki długoterminowej w Domu Pomocy Społecznej w Bornem Sulnowie przypomina nam – opiekunom, że mieszkaniec jest osobą mającą prawo i obowiązek stanowienia o sobie. Naszą rolą jest wspomaganie go w tych wysiłkach w atmosferze szacunku, poszanowania godności, prawa do intymności, z zachowaniem cierpliwości i wyrozumiałości.

